

- 1- مصداق کامل و نمونه بارز عَلم تقوا و معیار ایمان چه کسانی هستند؟
 - 1- پرهیزگاران
 - 2- ائمه اطهار ع (صحیح)
 - 3- متقیان
 - 4- مومنین
- 2- نخستین و آخرین آیه نازل شده بر رسول خدا انسان را به چه چیز دعوت می کند ؟
 - 1- عبادت و بندگی
 - 2- ترس از خدا
 - 3- تقوا (صحیح)
 - 4- جهاد
- 3- طبق برخی از آیات قرآن، نتیجه عمل صالح رسیدن به چه چیزی است ؟
 - الف- عبودیت
 - ب- بهشت
 - ج- تقوا (صحیح)
 - د- رضای الهی
- 4- با توجه به آیه (یا ایها الناس اعبدوا ربکم الذی خلقکم و الذین من قبلکم لعلکم تتقون)، لعلّ به چه معناست ؟
 - الف- امیدواری (صحیح)
 - ب- شک و تردید
 - ج- زمینه تقوا
 - د- آگاهی از آینده
- 5- کدامیک از آیات زیر از آثار تقوا (بهره برداری از هدایت قرآن و موعظه و تذکرات آن) نیست ؟
 - الف- ذلک الکتاب لاریب فیه هدی للمتقین
 - ب- وانه لتذکره للمتقین
 - ج- ان الله يحب المتقین (صحیح)
 - د- هذا بیان للناس و هدی و موعظه للمتقین
- 6- این سخن از کیست؟ (تقوا آن است که خدا تورا در واجبات و اوامر خودش حاضر و در منهیات و محرّمات خود غایب ببیند).
 - الف- امام علی علیه السلام
 - ب- رسول اکرم ص
 - ج- امام سجاد علیه السلام
 - د- امام صادق علیه السلام (صحیح)
- 7-درمقابل تقوا، طبق آیه 8 سوره شمس، قرار میگیرد.

- 1- فجور (صحیح)
- 2- خارج شدن از اعتدال
- 3- صیانت
- 4- نواهی عقلی
- 8- جایگاه هریک از عبادات در معارف اسلامی مشخص شده است، باتوجه به جایگاه های نوشته شده عبادت را مشخص کنید.
- ستون خیمه دین و چهره ای آن است-سپر آتش جهنم -کوهان عظمت اسلام
- الف-نماز - زکات- روزه
- ب- نماز - روزه - جهاد (صحیح)
- ج-روزه-زکات- امر به معروف و نهی از منکر
- د- زکات-جهاد-روزه
- 9- واعلام التقی به چه معناست و ریشه هرکلمه را بنویسید ؟
- اعلام جمع علم از ریشه علم است . عَلم اسم برای هرچیزی است که به وسیله آن مطلبی دانسته شود .
- تُقّی و تقوی هردو مصدر است . در اصل وُقّی -وَقَوّی بوده است . واو به تا تبدیل شده است .وَقّی عبارت است از دفع کردن خطر از چیزی به وسیله چیزدیگر نگه داری و حفاظت از آن .
- 10- چرا نمی توان علم عالم دینی را با علم ائمه اطهار مقایسه کرد ؟
- الف- دیگران هرآنچه دارند از آنها آموخته اند و فقط واسطه ای هستند که علوم الهی و احکام و حکم را از آنها می گیرند و به مردم منتقل میکنند ولی ائمه در مکتب کسی تلمذ نکرده اند ، بلکه علومشان را به صورت ارثی و با واسطه پیامبر اکرم ص از خدای سبحان گرفته اند .
- ب- دیگران در آنچه دارند ناقصند یعنی نسبت به دانایی هایشان از آنچه نمی دانند بسیار اندک است در حالیکه ائمه اطهار ص نقصی در این جهت ندارند.
- ج- ائمه ع گذشته از عصمت درمقام علم ،درمقام عمل نیز معصومند و نه تنها گفتارشان حجت شرعی و مبین احکام الهی است ، اعمالشان نیز حجت و مبین احکام است ،چنان که سکوتشان درمقام امکان تکلم و قدرت بر نفی و اثبات که اصطلاحاً تقریر معصوم نامیده میشود-حجت و مبیت احکام است.

د- یگانگی و پیوند ائمه اطهار ع با قرآن که آن نیز علم تقواست - و مبین و مفسر آن بودن، خصوصیات دیگری است که ائمه ع را از دیگران ممتاز می کند.

11- بر اساس کدام روایت، حبّ و بغض علی ع معیار و ملاک ایمان و نفاق است؟

روایتی از رسول اکرم ص که فرمودند:
ای علی، هرگز مومن دشمن تو نخواهد شد و منافق دوستی تو را نخواهد پذیرفت.

12- گرایش‌ات درونی انسان به چند دسته تقسیم می شوند؟ توضیح دهید.
دودسته: گذرا - راسخ

امیال گذرا به آن دسته از خواسته ها اطلاق می شود که بر اثر حادثه ای خاص یا در شرایطی معین بروز و ظهور می کنند.

امیال راسخ و پایدار را ملکات نفسانی هم می گویند و همیشه در انسان وجود دارد و همواره منشا افعال و اعمال مربوط به آن وصف می گردد، چنان که بخشش حاتم طایی چنین بود.

13- ضرورت مراقبت همیشگی و زمینه سازی تقوا از منظر امام علی علیه السلام را بنویسید.

از خدایی پروا داشته باشید که شما در مقابل دیدگان او هستید، زمام شما به دست او و حرکات و سکنات شما در قبضه قدرت وی است. اگر چیزی را کتمان کنید میداند و اگر آشکار کنید می نویسد. نگهبانان کریمی بر شما گمارده که حق را زایل و باطلی را تثبیت نمی کنند.
در کلامی دیگر می فرمایند: مردم، از خدایی پروا کنید که اگر چیزی بگویید، می شنود و اگر چیزی را پنهان کنید میداند.

14- معنای لغوی تقوا را بنویسید.

تقوا بر حسب لغت، مطلق صیانت و نگه داری هر چیزی از هرامر ناپسند را شامل میشود، خواه ناپسند بودن آن، شرعی باشد یا عرفی، و اعم از آن که دلیل آن عقلی باشد یا نقلی. نیز عبارت از توجه به حق و جریان طبیعی و روال عادی عمل.

15- حضرت علی ع هنگامی که شریح بن هانی را به فرماندهی لشکر نصب کرد تمام اخلاق فرماندهی را در یک توصیه جمع کردند. آن توصیه چه بود؟

در هر صبح و شب، یعنی همیشه از خدا پروا داشته باش.

16- درجات کمالات اخلاقی را نام برده و توضیح دهید.

عام- خاص- اخص

تقوای عام پرهیز از محرمات- تقوای خاص اجتناب از مشتهات و تقوای اخص دوری از مباحات در پرتو اشتغال به واجبات و مستحبات است.

17- اقسام تقوا را نام برده و کدامیک اهمیت بیشتری دارند؟

تقوا بر دو قسم منفی و مثبت تقسیم کرده، گفته اند: تقوای منفی آن است که انسان برای محفوظ ماندن از شرّ هوای نفس و وسوسه های شیطان، زندگی در اجتماع را رها کند و گوشه عزلتی برگزیند تا دامنش آلوده نگردد. اما تقوای مثبت آن است که انسان نیرو و قدرتی در خود ایجاد کند تا بتواند به کمک با کژی ها و انحراف های جامعه مبارزه کند و برای نجات از لغزش های اخلاقی و عقیدتی نیازی به عزلت نشینی و گوشه گیری نداشته باشد.

اهمیت تقوای مثبت بیشتر است زیرا انسان مسلمان در برابر جامعه مسئولیت دارد و باید با مبارزه کردن با انحرافات، برای اصلاح و هدایت تلاش کند. این مبارزه از کسی بر می آید که اولاً صحنه ی جامعه را ترک نکند و ثانیاً از صیانت و حفاظت درونی برخوردار باشد تا خود مبتلا نگردد. کسی که از صحنه اجتماع گریزان است، هرگز نمی تواند برای اصلاح آن تلاش و کوششی داشته باشد.

- 18- چرا امین وحی نخستین آیه ی که بر فراز غار حرا بر پیامبر تلاوت کرد خدای سبحان را (ربّ اکرم) معرفی کرده است ؟
- ربّ اکرم معلم انسان هاست و چنین معلمی شاگرد خصوصی می طلبد تا او را پرورش دهد و به کرامت برساند زیرا اگر گفته شود :معلم کریم درس میدهد معنایش این است که درس کرامت می دهد . و به استناد آیه قرآن (ان اکرمکم عندالله اتقیکم) تقوا محور کرامت است و اولین آیه انسان را به متقی شدن و پروا پیشه بودن فراخوانده تا به کرامت مطلوب برسد.
- 19- آیه (فاتقوا...مااستطعتم) انسان را به چه چیزی توصیه می کند؟ چرا؟ به تقوای نامحدود توصیه می کند .
- هر درجه از تقوا زمینه پیدایش درجه برتری از استطاعت را فراهم می کند، یعنی تقوا نه تنها از توان و استعداد انسان نمی کاهد، بلکه آن را افزایش می دهد. از این رو استعداد و استطاعت انسان محدود نیست تا به تقوای محدود بسنده کند .
- 20- رابطه ای تقوا و عمل صالح را توضیح دهید.
- رابطه ی طرفینی و متقابل است، یعنی از یک سو هر درجه تقوا زمینه ی درجه بعدی عمل صالح را فراهم می کند و از سوی دیگر هر عمل صالحی پله بعدی برای تکمیل تقوا می شود .
- 21- آثار تقوا را نام ببرید . (6مورد)
1. بهره برداری از هدایت قرآن و موعظه و تذکرات آن
 2. برخورداری از معیت خاصه خدا
 3. محبوب خدا شدن
 - 4- برخورداری از ولایت الهی
 5. سرانجام نیک
 6. گشایش روزی و وسعت رزق از جایی که گمان نمیبرد .
 7. بهترین لباس
 8. کرامت انسان نزد خدا

22- چرا تشخیص نهایی حق از باطل با درس و بحث عادی حاصل نمی شود؟ وجه کسی در این راه موفق می شود ؟

زیرا انسان در بسیاری از موارد دچار اشتباه می شود و در مواردی که در تمیز حق و باطل اشتباه نمی کند تشخیص اهم و مهم گرفتار خطا می گردد، ولی کسی که با چراغ تقوا حرکت می کند به تناسب تقوایی که دارد در تشخیص حق از باطل و تمیز اهم از مهم از ارتکاب خطا و اشتباه نجات می یابد.

23- معنای ضمنی و صحیح آیه (انّ خير الزاد التقوى) را بنویسید .
معنای ضمنی: توشه های متعدد و فراوانی وجود دارد که بهترین آن تقواست. معنای صحیح آیه: تنها توشه قیامت تقواست. کلمه (خیر) در آیه از لحاظ صیغه، اسم تفضیل است ولی معنای تعیینی دارد نه تفضیلی. بنابراین بحث "به" و "بہتر" مطرح نیست بلکه تنها توشه مطرح است.
24- منظور از آیه (انّما يتقبل .. من المتّين) را شرح دهید.

خداوند تصریح کرده است که اگر یک عمل نیک همراه با تقوا و ایمان باشد و موجب ثواب گردد، بہتر از مسایل و علوم دنیوی است. بدین ترتیب تقوا مایه قبولی اعمال است. چنان که حصر "انّما" در آیه شریفه مفید همین معناست.

25- رسول اکرم ص هنگام قرائت آیه (ومن يتّق ا... يجعل له مخرجاً) انسان پرهیزگار از چه شبهه هایی خلاصی می یابد ؟
پرهیزگاری باعث می شود، خداوند برای انسان پرهیزگار راه خلاص از شبهه های دنیا و نجات از دشواری های مرگ و سختی های قیامت قرار دهد.

دشمن شود از هر مزه چون سیل روانه

تا کی به تمنای وصال تو یگانه

ای تیر غمت را دل عشاق نشانه

خوهر به سر آید، شب هجران تو یگانه؟

موفق باشیر. التماس دعا